

Verksamhetsberättelse

2023

Innehållsförteckning

Året i korthet	3
Inledning	4
Bakgrund	5
Medlemsstatistik	6
Utförda rådgivningar 2023	7
Rådgivarna och rådgivningsexperterna	8
Utbildningar för rådgivare	9
Aktiviteter i länen 2023 vid sidan av enskild rådgivning	11
Information och marknadsföring	16
Viktig basfakta hålls uppdaterad genom Greppa Näringen	18
Greppa Näringens medarbetare under 2023	19
Året i siffror	20

Omslagsfoto övre: Mårten Svensson
Omslagsfoto undre: Alexander Regnéér
Layout: 8190 AB

Foto: Alexander Regnéér

Året i korthet

300 nya medlemmar i Greppa Näringen

57,9 miljoner kronor kostade verksamheten

203 rådgivare från **44** företag utförde rådgivningen, varav sju länsstyrelser

2 022 rådgivningar genomfördes totalt under året

153 rådgivningar om våtmark

236 rådgivningar av Klimatkollen

253 startbesök varav **25** startbesök häst

19 fortbildningskurser med totalt **460** deltagare genomfördes

45 Rådgivarnytt till **566** prenumeranter publicerades

88 digitala nyhetsbrev till **2 450** prenumeranter publicerades

42 säsongsnytt till **2 233** prenumeranter publicerades

2 022
rådgivningar genomfördes
totalt under året

Inledning

2023 blev ett år som präglades av vädret, först torka och sedan mycket nederbörd. Många lantbrukare började under senvåren rusta sig för ett år likt 2018 och lärdomar om hur man löser fodersituationen var värdefulla att plocka fram. Vädret vände och året kom istället att summeras som mycket nederbördsrikt, på vissa platser med regnmängder som aldrig tidigare uppmätts. Lägre priser och höga kostnader i kombination med väderläget blev ekonomiskt ansträngande, inte minst för växtodlings- och mjölkföretagen.

I ljuset av behov inom klimatanpassning genomfördes många rådgivningar, kurser och fältträffar inom underhåll av diken och översyn av dränering i länen. Vi såg också ett generellt uppsving för de enskilda rådgivningarna med totalt över 2 000 gårdsbesök. Extra stort intresse har funnits för rådgivningar som innehåller växtnäringsbalanser. Sannolikt beror det på att många har valt att utnyttja hjälp från Greppa Näringen för att uppfylla villkoren i miljöersättningarna som erbjuds inom CAP. Med ett digitalt bankID kan alla även göra sin egen växtnäringsbalans på Greppa Näringens Mina sidor, vilket resulterade i 1 200 nya IT-medlemmar under 2023.

Under året har ett stort arbete med att utveckla två viktiga IT-system genomförts, dels systemet för rådgivningsadministration och dels beräkningsverktyget Vera. Med de nya uppdateringarna är Vera Sveriges så kallade "Farmers Sustainability Tool" och det går nu att hämta data direkt från den inlämnade ansökan i SAM internet till underlag för gödslingsplaner och fältbalanser. Vera är kostnadsfritt och erbjuds nu till alla lantbrukare.

En helt ny typ av rådgivning har äntligen lanserats, Hållbarhetsanalysen. Målet med rådgivningen är att ge en överblick över hela gårdens hållbarhetsarbete, något som har efterfrågats av lantbrukarna under en längre tid. Framtagandet av Hållbarhetsanalysen har varit ett stort utvecklingsarbete där lantbrukare, rådgivare, forskare och övriga i branschen fått chans att komma med synpunkter.

Med ökande intresse för Greppa Näringens rådgivning, uppdaterade verktyg och viktiga nyheter känner jag stor tillförsikt inför det kommande året i svensk lantbruks största hållbarhetsprojekt!

Emma Hjelm, projektledare

Foto: Stina Olofsson

Bakgrund

Greppa Näringen startade 2001 och drivs av Jordbruksverket i samverkan med LRF och länsstyrelserna. Länsstyrelserna upphandlar rådgivningen från lantbrukets rådgivningsföretag samt anordnar fältdagar och kurser med anknytning till produktion, miljö och klimat. Fem regionala samordnare på länsstyrelserna har nära samverkan med varandra och med projektledningen vid Jordbruksverket. Personer från LRF ingår i styrgruppen och har ett särskilt ansvar för kommunikationsfrågor.

Greppa Näringen finns i hela landet och spänner över allt från odling och djurhållning till vattenhushållning och energifrågor. Greppa Näringens medlemmar brukar tillsammans nära hälften av Sveriges åkerareal och närmare 9 000 lantbrukare får återkommande gårdsbesök. Rådgivningen syftar till att lantbrukaren ska kunna genomföra kostnadseffektiva miljö- och klimatåtgärder på gårdsnivå. Prioriteringen av rådgivningen varierar över landet eftersom lantbrukets produktionsförutsättningar och miljöpåverkan skiljer mellan olika områden.

Den centrala arbetsgruppen tar fram nya rådgivningsmoduler och underlag, anordnar kurser för rådgivare, utvecklar system samt arbetar med kommunikation och utvärdering. Tjänstställda rådgivningsexperter bidrar till att material och råd hålls aktuella och agerar bollplank till rådgivarna.

Ny forskning, behov och kunskap gör att lantbrukarnas intresse för olika rådgivningar varierar över tid. Nyheter publiceras regelbundet i en webbaserad nyhetstjänst som lantbrukare och andra intresserade kan ta del av. Beräkningsprogrammet Vera har tidigare främst varit en hjälp för rådgivare men är numera öppet för lantbrukare att använda. Programmet är kostnadsfritt och erbjuds till alla lantbrukare som vill göra egna beräkningar som exempelvis Växtnäringsbalans, Stallgödselberäkning, Klimatkollen, och Gödselkalkyl. Digital teknik används för till exempel kvävemätningar med sensorer.

Greppa Näringen har en unik databas över gårdarna och rådgivningen, som används för att rapportera om jordbrukets hållbarhetsarbete. Att resultat kan redovisas är viktigt för att visa på att arbetet gör nytta för miljön, klimatet och företagen.

Foto: Janne Andersson

Medlemsstatistik

Greppa Näringen hade 8 926 aktiva medlemmar under 2023, vilket var en ökning med 300 medlemmar från föregående år. Under 2023 tillkom även 1 255 IT-medlemmar dvs medlemmar som endast använder Greppa Näringens Mina sidor. Det är en betydande ökning mot tidigare år då många lantbrukare har valt att göra sin växtnäring-balans i Mina sidor. Under året har 228 startbesök som innehöll en växtnäring-balans genomförts och ytterligare 25 startbesök till hästgårdar. Flest startbesök gjordes i Västra Götaland följt av Skåne och Östergötland. Ytterligare 2 311 lantbrukare har tidigare fått rådgivning men hör nu till kategorin klara eller för närvarande inte prioriterade för ytterligare rådgivning. 2 419 lantbrukare har fått rådgivning enbart om våtmarker och växtskydd inom vattenskyddsområden och 255 enbart om energieffektivisering. Totalt har därmed 12 952 lantbrukare nåtts av Greppa Näringens enskilda rådgivning.

Greppa Näringen genomför kontinuerligt nöjdhetsundersökningar där cirka en tredjedel av de lantbrukare som fått rådgivning under perioden blir uppringda och får svara på frågor om rådgivningen och Greppa Näringen i stort. Under 2023 är lantbrukarna fortsatt nöjda med Greppa Näringens rådgivning och det övergripande nöjdhetsindexet visade ett högt resultat (78). För den senaste gjorda rådgivningen visar undersökningen ett nöjdhetsindex på 83, vilket räknas som mycket högt. De rådgivningar som lantbrukarna rankade högst under 2023 var "Växtnäring-balans mjölk/nöt", "Växtskydd, hantering", "Underhåll av diken" och "Översyn av dränering".

8 926 aktiva
medlemmar i Greppa Näringen

Foto: Janne Andersson

Utförda rådgivningar 2023

		Stockholm	Västerbotten	Norrbottn	Uppsala	Södermanland	Östergötland	Jönköping	Kronoberg	Kalmar	Gotland	Blekinge	Skåne	Halland	V. Götaland	Värmland	Örebro	Västmanland	Dalarna	Gävleborg	Västernorrland	Jämtland	TOTALT	
Modul		AB	AC	BD	C	D	E	F	G	H	I	K	M	N	O	S	T	U	W	X	Y	Z		
1AA	Startbesök	8		1	5	3	20	7	5	12	2	7	51	7	64	14	6	5	2	2		7	228	
1Ah	Startbesök häst	4			3	1	8			2		1	4	1								1	25	
1B	Uppföljningsbesök	6			1	2	23	12	3	14	9	8	26	6	41	1	5	1					1	159
1C	Hållbarhetsanalysen												2											2
10B	Växtnäringsbalans växtodling				2		7						53	12	47		3	1						125
10D	Växtnäringsbalans djurgård	8			3	6	7	9	8	7	18	7	22	28	54	1	3	5	1	2				189
40B	Växtnäringsbalans mjölkgård					1				6			26		16	4								53
11Aa	Kvävestrategi växtodling						1			1	1		2		3									8
11Ab	Kvävestrategi djurgård			5				7	1	5		4	1		6			1				1	6	37
11B	Fosforstrategi	2			6		5		1				3	1	11	1		1						31
11D	N o P grönsaker												1											1
11E	Eko N o P strategi						5	2	2	2			2		1									14
12A	Markpackning						1	1	1	4			4		2			1	5	2				21
12B	Växtföljder						5		1	1		1	10		4	1								23
13A	Växtskydd hantering							1	1	2		3	5	1	6									19
13C	Växtskydd vatten-skydd						2			1		2	10	7	2									24
13I	Växtskydd IP											1			18									19
14A	Våtmark anläggning	2				10			4	4	6	5	49	22	23	1	9	3		2				140
14B	Våtmark skötsel												9	3			1							13
14D	Översyn dränering					6	15	4	2	2			3		4	2		1	1					40
14U	Underhåll diken					3	7	1	1	6			9		7	1	1	1	2					39
15A	Grovfoderodling	3			1	2	9	6	12	21	5		10	2	5							4	7	87
16A	Precisionsodling							1							6	27		1	1					36
16B	Test mineralgödsel-sprid.					2						1			13			1						17
17A	Biologisk mångfald i åkerlandskapet	2			7		12				7		10	1	7			2						48
20A	Klimatkollen växtodling	2			3		4		1	3	1		5		13									32
20B	Klimatkollen djur	2	1			4	19	7	1	8	6	2	20	1	37	8	4	1	1	3		4		129
20C	Upprepad Klimatkollen växtodling						1						6											7
20D	Upprepad Klimatkollen djur				1	5	8			2	1	2	47		2									68
21C	Energikollen djurhållning	2	1			2	8	10		1	3	1	10		4	2			2			2	2	50
30A	Stallmiljö						2			1			2		4		1			2	1	2		15
30C	Stallmiljö nybyggnad	2		5			10	5	3	6		5	23	7	14		1		3	2	6	4		96
41A	Utfodring mjölkkor		4			3	10	5		3	4	2	5	1	16	2	1					1	1	58
41B	Utfodring nöt	2			3		11	12	2	2	5		15	3	18	2						1	2	78
41C	Endagars utfodring	1			6	1	3	4	4	3	1	2	10	3	17	2				1				58
42A	Betesstrategi		1		1	3	4	6	2	1		1	1		8			1	3				1	33
TOTALT		46	7	11	42	54	207	100	55	120	69	55	456	112	494	42	36	25	21	16	17	37	2 022	

Rådgivarna och rådgivningsexperterna

Under 2023 har 203 rådgivare från 44 företag varav sju länsstyrelser utfört rådgivningen. Rådgivningen finns tillgänglig i hela landet med vissa variationer beroende på lokala förutsättningar, efterfrågan och tillgång till rådgivare.

Totalt har 2 022 enskilda rådgivningar genomförts under 2023. Under året har vi haft god hjälp av våra rådgivnings-

experter som agerar bollplank till rådgivarna och som även är ämnesexperter. Rådgivningsexperterna arbetar i nära samarbete med Greppa Näringen centrala arbetsgrupp. De är ofta behjälpliga i arbetet med underlagsmaterial och när vi håller kurser.

Foto: Alexander Regné

203 rådgivare från **44**
företag har utfört rådgivningen under 2023

Utbildningar för rådgivare

Uppskattade kurser för rådgivare

Greppa Näringens rådgivare är avgörande för att den enskilda rådgivningen ska bli framgångsrik. För att säkerställa och utveckla rådgivarnas kompetens lägger vi stor vikt vid att arrangera olika kurser. Kursutbudet är brett och vi strävar efter att tillgodose rådgivarnas behov och önskemål om utbildning. Årligen genomför vi en enkätundersökning, där rådgivarna kan uttrycka sina önskemål om kurser nästkommande år. Dessutom ser vi till att modulkurser ges med regelbundenhet. Under året erbjöd vi 19 olika kurser med totalt 460 deltagare. Formerna för kurserna varierar. En del är fysiska medan andra helt eller delvis är digitala. Kurserna varierar även i tid, från en timmes webbkurs till totalt 14 timmars kurstid uppdelade på flera dagar.

Den genomsnittliga nöjdheten för årets samtliga kurser var mycket hög, 5,1 (skala 1–6), vilket är en ökning med 0,4 jämfört med föregående år.

Introduktionskursen för nya rådgivare har ofta många deltagare, i år deltog 38 personer. Detta är positivt och bådär gott inför framtiden. Introduktionskursen är en av de längre kurserna som sträcker sig över tre dagar.

Flera kurser i ämnet vattenhushållning rönt stort intresse. Dessa kurser blev också bedömda med högt betyg av deltagarna.

Nytt för året var en satsning på en webinariserie i ämnet precisionsodling, där olika delar inom området belystes under tre pass.

Klimatfrågorna har fortsatt hög prioritet och två kurser om allokering i Klimatkollen fick höga betyg (5,3 respektive 5,6).

Fosforstrategi för bättre ekonomi och vattenkvalitet var en modulkurs som hölls över två halvdagar och drog 17 nöjda deltagare. Bedömningen blev 5,4.

Kurser om beräkningsprogrammet Vera, till exempel "Vera grundkurs", "Vera klimatkollen" och "Vera energikollen" erbjuder vi alltid på distans under valfri tid på året. Kurserna bygger på självstudier och inlämningsuppgifter. Vera grundkurs är obligatorisk för dem som ska arbeta med rådgivningar där växtnärbalanser och stallgödselberäkningar ingår.

Underlagsmaterial rustar rådgivarna

Greppa Näringens rådgivare hittar det material de behöver för att kunna utföra Greppa Näringens rådgivning på vår webbplats för rådgivare. På webbplatsen håller vi underlaget till våra rådgivningar uppdaterat och där publicerar vi också nyhetsbrevet Rådgivarnytt som regelbundet skickas ut till drygt 560 prenumeranter.

Läs mer om våra rådgivningar och underlagsmaterial på webbplatsen för rådgivare adm.greppa.nu.

Foto: Dan-Axel Danielsson

Tabell 1. Greppa Näringens kurser för rådgivare 2023

Kurs	Datum	Antal deltagare	Övergripande nöjdhet skala 1–6
VERA grundkurs distans	2023-01-01– 2023-12-31	16	5,3
Vera klimatkollen distans	2023-01-01– 2023-12-31	8	5,0
Vera energikollen distans	2023-01-01– 2023-12-31	3	4,0
Grundkurs energirådgivare	2023-01-26, 2023-01-31, 2023-02-03, 2023-02-06	9	4,3
Översikt kurs vattenhushållning	2023-02-07– 2023-02-08	30	5,3
Webbinarium vattenhushållning	2023-03-22	21	5,9
GNW genomgång av administrativ system	2023-02-28	11	5,6
Temperatur gödsellager	2023-03-30	14	5,8
Precisionsodling - Kväve	2023-04-19	18	4,9
Precisionsodling - Fosfor Kalium Kalk	2023-04-25	23	5,3
Kväveoptimering för bättre lönsamhet och lägre lustgasutsläpp i spannmålsodling	2023-04-28	8	5,0
Precisionsodling - Aktuella verktyg för växtnäringsstyrning	2023-05-04	26	5,0
Flera nyttor med våtmarker och dammar	2023-05-11	75	5,1
Allokering i Klimatkollen Del 1	2023-10-10	16	5,3
Hållbarhetsanalysen	2023-10-11	40	4,9
Vårda markstrukturen	2023-10-17	12	4,9
Allokering i Klimatkollen Del 2	2023-10-18	13	5,6
Fosforstrategi för bättre ekonomi och vattenkvalitet	2023-11-07-08	17	5,4
Introduktionskurs	2023-11-08-09	38	4,0
Hur påverkar markpackning marken och odlingen och hur kan vi minska riskerna?	2023-11-14	20	4,8
Översyn av dränering för bättre skörd och miljö, grundkurs 14D	2023-11-15-16	20	5,9
Våtmarksplanering tillsammans med en erfaren rådgivare	2023-11-22– 2023-12-06	7	5,7
Uppföljning dräneringskurs	2023-12-04	15	5,0
Summa antal deltagare samt medeltal av nöjdhet		460	5,1

5,1
i övergripande
nöjdhet

Aktiviteter i länen 2023

vid sidan av enskild rådgivning

Blekinge

Aktivitet	Tema
Branschdag, vallkväll	Minska näringsförluster
Kurs	Växtskyddsmedel i våra vattendrag

Dalarna

Aktivitet	Tema
Kurs	Grunder för regenerativ nötboskapshållning
	Vall - Vilken typ av grovfoder vill mjölkkon ha?
	Markkartering - att ta prover och tolka analysen
	Växtodlingsplanering
Webbkurs	Låt häst vara häst - häst på bete
	Du och hästen - masken och hästen
	Du och hästen - stallgödselhantering
	Du och hästen - så slipper du en lerig och upptrampad hage
	Vall - Foderkonservering
	Vall - planering av växtodling från sådd till skörd för att uppnå önskad kvalitet, konventionell- resp ekologisk produktion
Fältvandring	Att göra en egen växtnäringsbalans genom VERA.
	Vall - studiebesök i konventionell resp ekologisk vallproduktion inför första skörd.
Fältkurs	Potatis - Kurs med fokus på bladmögel, minskat växtnäringsläckage och ogrässtryck med hjälp av sådd av grön gödsling. Grön gödslingens betydelse för den biologiska mångfalden.
Mässa	Brunnby lantbrukardagar tillsammans med JV, LRF och "Greppa mitt"

Gotland

Aktivitet	Tema
Kurs	Räkna din egen växtnäringsbalans, 3 träffar på olika platser
	Inspirationsträff Biogas
	Samarbete för bättre växtföljd
	Utfodring av sinkor
	Ogrässträff fokus vitblåra
Kurs med fältbesök	Våtmark
Webbinarie	Gödsla med släke
Studieresa	Nötköttproduktion
Fältvandring	Bevattningsförsök
Medarrangör	Hallfredadagen
Fältträff	Regenerativt lantbruk
Gårdsvandring	Växtskydd och grundvillkor
ERFA	Räkna på dina grovfoderkostnader, 2 träffar

Gävleborg

Aktivitet	Tema
Kurs	Du och hästen. Del 1
	Du och hästen. Del 3
	Du och hästen. Del 4
	Konservering av hemmaproducerat foder
	Inre och yttre miljö i häststallar, Högsgården
	Inre och yttre miljö i häststallar, Gävle
	Inre och yttre miljö i häststallar, Nytorp
Fältvandring	Hantering av grovfoderbrist - häst
	Fältvandring spannmål, Torsåker
	Fältvandring spannmål och maj med Lantmännen i Hudiksvall
	Fältvandring om årets skördeläge

Halland

Aktivitet	Tema
Kurs	Bygga för dikor
	Grovfoderodling och utfodring hos mjölk- och köttproducenter kopplat till klimatpåverkan
	Kalvens inhysning och hälsa
	Mellangrödor - möjligheter och artval
Digital kurs	Hästhållningens utmaningar
Kurs sal/lantbruk	Klövkurs för nötköttsproducenter (Fokus på dikor, dikalven och avelstjuren)
	Hullbedömning av dikor
	Producera mjölk i robot
Kurs sal och i fält	Välfungerande dränering
Öppet hus	Betesdag för hela familjen

Jämtland

Aktivitet	Tema
Fältvandring	Spannmål, integrerat växtskydd och kvävegödsling
Temadag	Dränering och dikesunderhåll – i fält och på sal
	Greppa ströet – om strömedel och stallmiljö

Jönköping

Aktivitet	Tema
Studieresa/kurs	Studieresa nötköttsproducenter
Digital kurs & workshop	Bygg inriktning nötkött/dikor
Kurs	Rotogräs och utfasning av glyfosat
	Att lyckas med vallinsådd på hösten
	Test av mineralgödselspridare
	Rätt djur på rätt plats- betesplanering digital och fält
	Hästfokus introduktion
	Beteskväll
	Dikesträff digital och fältvandring
	Utfodring dikor o ungnöt
	Utfodring lamm
	Åtgärder mot torkan
	Strö inte med pengar i stallet
	Inför växtodlingsåret
	Serie om klimatanpassning i odlingen
	Utfodra hästen smart och ekonomiskt

Kalmar

Aktivitet	Tema
Kurs	Grovfoder till får - fokus foderkvalitet, Kalmar, HS KKB
	Minska din bränsleförbrukning på gården, Gamleby
	Så sparar du energi i vinter, Gamleby
	Försök och rekommendationer inför 2024, Gamleby
	Mijögårdsvandring hästgård, Västervik Miljögårdsvandring mjölkård, Edsbruk Mellangrödor och helsäd som foderresurs. Digital.
ERFA	ERFA-träff lök, Bjärby Öland, HSKKB
	ERFA-träff lök, Steåsa Öland, HS KKB
	ERFA-träff lök, Bjärby Öland, HSKKB
	ERFA-träff lök, Kastlösa, HS KKB
Fältvandring	Fältvandring, Strategi för grovfoderodling, viltskador, Gamleby

Kronoberg

Aktivitet	Tema
Info/demo	Växtodling i vått och torrt
	Vallkväll i regi av HS och Växa
	Lantbrukskväll Stallbyggnader
	Lantbrukskväll Energieffektivisering
	Lantbrukskväll Dränering och vatten
	Besöka varandras lantbruk (nybyggt dikostall) x2 Besöka varandras lantbruk (biogas-anläggning)
Kurs	Årets växtskyddsmedel för fruktodling
	Fältvandring frukt
	Biokol inom jordbruket
	Utfodring protein - mjölk, dikor och växande nöt
	Solceller på ekonomibygnader x2 Fördjupning odling protein - vall och proteingrödor

Skåne

Aktivitet	Tema	
Kurs LB medel	Inspirationskurs fertilitet	
	Avvanda mjölkkraskalvar & ungdjur	
	Kalvningskurs	
	Från sinko till frisk nykalvad ko	
	Optimal slakttidpunkt	
	Mellangröda med maximal nytta	
	Integrerad ogräsbekämpning i praktiken	
	Appliceringsteknik i grönsaksodlingen	
	Optimerad växtskydd i rotfrukter	
	Har du koll? - olika fokusområden	
	Solceller på lantbruksmark	
	Solceller med batteri och virtuellt kraftverk	
	Solcellpark	
	Fossilfria bränslen - problem och möjligheter	
Värme & biokol med pyrolyspanna		
Koll på läget - lantbruk		
Fältvandring LB medel	Integrerad bekämpning av renkavle	
	Aktuellt i fält IPM	
	Optimerad kvävestrategi i höstvet	
	Mellangrödor för ökad kolinlagring	
	Gårdsvandring häst	
	Integrerat växtskydd i grönsaksodling	
	Jordens bördighet i grönsaksodling	
	Optimerat växtnäringssutnyttjande i grönsaker	
	Vill du veta mer om ProCross?	
Kurs SP medel	Hästhållningens utmaningar	
	Bygga för får	
	God klöverhälsa för hållbara kor	
	Vanliga sjukdomar nötkreatur	
	Rätt djur med NAV	
	Radhackning i konventionella grödor	
	Nitrat i babyleaf	
	Modern växtskydd kräver god appliceringsteknik	
	Har du koll? Olika fokusområden	
	Koll på läget - häst	
	Solceller på jordbruksmark	
	Virtuellt kraftverk	
	El, vätgas och ammoniak	
	Fältvandring SP medel	Mellangrödor i ekologisk produktion
		Mellangrödor för ökad kolinlagring
		Gårdsvandring miljö

Stockholm

Aktivitet	Tema
Kurs	Bygga smart för häst
	Bygga smart för nötkreatur
	Miljövänlig hästhållning
Fältvandring	Planering och anläggning av bevattningsdammar
Studieresa	Förläng odlingssäsongen i växthus
	Studieresa till Hälsingland tema bygga för nöt mjölk och kött

Södermanland

Aktivitet	Tema
Kurs	Risker med växtnäring förluster på hästgårdar
	Planering/tillväxt och ekonomi för nötköttsproducenter
	Webbinarie foder och foderanalyser för lammproducenter
	Webbinarie hälsa och tillväxt i diko-produktion
	Webbinarie betesplanering för dikor och nöt
	Precisionsodling med fokus på P & K
	Växtföljder, ökad bördighet & kolinlagring
	Foderberedning och inomgårdsmekanisering nöt
	Växtnäringssbalans trädgård
	Miljövänlig hästhållning
Fältvandring	Fosforåtgärder/ våtmarker x2
	Viltskador
	Erosion
	Biologisk mångfald i åkerlandskapet, på Hidinge gård
Mässa	Brunnby Lantbruksdagar
Studieresa	Mjolkproducenter i Hälsingland

Uppsala

Aktivitet	Tema
Fältdag X 2	Demonstrationsodling med olika fördjupande teman
Mässa	Brunnby

Värmland

Aktivitet	Tema
LRF Regionstämma	Info om Greppa Näringen (monter)
Kurs/fältdag	Markvård/våtmarker
Kurs	Vad kostar ditt vallfoder
	Odla majs i Värmland
Gårdsvandring	Infoträff om Greppa Näringen

Västernorrland

Aktivitet	Tema
Kurs	Gödslingsekonomi och precisionsteknik med maskindemonstrationer i vall
Vattendragsvandring	Vandring längs Sättnaan

Västmanland

Aktivitet	Tema
Mässa	Brunnby lantbrukardag
Kurs	Inre och yttre stallmiljö – för häst och omvärld digital kurs
	Vässa din grovfoderstrategi
	Precisionsoodling för lantbrukare
Erfagrupp 4 träffar	Öka mångfalden i grönsaksodling med blommor. En fältvandring + digitala träffar
	Miljövänlig majsodling
Fältvandring x2	Dikesunderhåll
Informationsmöte	Växtnäringsförluster, dränering och Greppa Näringens rådgivning för lantbrukare i Kolbäcksåns avrinningsområde

Vandring vid Sättnaan i Västernorrland med fokus ras, skred och erosion. Cirka 30 intresserade deltagare lyssnade och diskuterade hur man kan rusta för att undvika framtida skador till följd av klimatförändringar och förmodat ökade flödesvariationer. Foto: Gunilla Kjellsson

Västra Götaland

Aktivitet	Tema
Kurs	Precisionsoodling
	Hullbedömning
	Klövkurs
	Bekämpning Jordgubbar - använd snällare medel
	Underhåll av diken
	Hästen och hagen
	Hästen och hagen
	Trimma din nötköttsproduktion
	God markstruktur i vått och torrt
	Precisionsoodling
	Kurs 12 B
	Kurs dikesunderhåll Kode och Dingle
Temadag	Temadag vall & bete
Fältdag	Precisionsoodling - fältdag
	Fältvandring, Falköping
	Våtmarksdag
	Fältvandring LRF Ungdom - Gärdhem
Studieresa	Studieresa nötkött
Studiebesök	Grön bioraffinering
Föreläsning	LRF-möte, RISE medverkade - fossilfritt lantbruk
Föredrag	Greppa-info Mölndal
Erfarenhetsutbyte	Erfagrupp Vall
	Efoträff Falköping x3
Expertmedverkan	Expertmedverkan bondecompagniet
	Gullviksdagen
	Underhåll av diken, potatiskonferens Mullsjö
Workshop	WS för Greppa och ekorådgivare
Demo/info	Sedimentprovtagning Lillån

Örebro

Aktivitet	Tema
Studieresa	Studieresa Borgeby fältdagar
Gruppträff	Träff om inomgårdsmekanisering och foderberedning
	Växtnäring och växtskydd
	Åtgärder under extrema väderförhållanden, en träff för dig med nötkreatur
Fältvandring	Betesträff med Växa
Mässa tillsammans med JV	Brunnby Lantbrukardagar, markavvattning
Digital kurs gemensam Region Mitt	Gör din egen växtnäringsbalans
Kurs	Kurs om dränering och dikesunderhåll
Fältvandring marknadsföring	Fältvandring på Nybble gård
Fältvandring	Vallfältvandring för mjöl- och nötköttsproducenter

Kursen "Vatten i landskapet Vikbolandet" lockade cirka 20 deltagare och det diskuterades bland annat hur man hittar lägen för våtmarker i odlingslandskapet och hur man går vidare till handling. En träff som samlade många olika kompetenser. Foto: Lovisa Granlund

Östergötland

Aktivitet	Tema
Kurs	Växtodlingsstrategier
	Ökat Kväveutnyttjande, minskad ammoniak, Mjölby
	Ökat Kväveutnyttjande, minskad ammoniak, Söderköping
	Vatten i landskapet Mjölby
	Vatten i landskapet Vikbolandet
	Majs
	Höstinsådd vall
Studieresa	Får
Fältvandring	Klimatkväll Valdemarsvik
	Expertmedverkan Lovang Lantbrukskonsult, vattenträff
	Lantbrukskvällen Vikbolandet
	Vallträff Expertmedverkan HS
	Glyttinge fältdag, station biologisk mångfald
	Valltema Östgötalamm expertmedverkan HS
Mässa	Borgeby, representation
Energiträff	Expertmedverkan energiträff LRF
Webbinarie	Biologisk mångfald i åkerlandskapet
Årsmöte LRF lokalavdelning	Kort föreläsning om Greppa Näringen

Information och marknadsföring

Webbplatser

Greppa Näringens två webbplatser har ambitionen att tillhandahålla relevant kunskap till rådgivare och lantbrukare. [Greppa.nu](https://greppa.nu), är den publika webbplatsen som främst riktar sig till lantbrukare och adm.greppa.nu är webbplatsen som riktar sig till Greppa Näringens rådgivare. Under 2023 hade den publika sidan 121 762 sidvisningar och 51 330 unika besök. Under samma period hade rådgivarnas webbplats 113 035 sidvisningar och 25 024 unika besök.

Interaktiva tjänster

Beräkningsverktygen på greppa.nu används av Greppa Näringens medlemmar och är ett komplement till rådgivningen.

Utnyttjande av de interaktiva tjänsterna 2023:

- Kvävesensorberäkning, beräkning av lönsamhet för att använda traktorburna kvävesensor 163 sidvisningar.
- Växtnäringsbalans/Mina sidor – 5 608 sidvisningar. Detta är webbplatsens mest besökta sida förutom startsidan.
- Gödselkalkylen – 3 644 sidvisningar.
- Höstrapssnurra, beräkning av kvävegödselgiva i raps 331 sidvisningar.
- CropSAT vegetationsindex beräknat från satellitbilder 392 sidvisningar.*

*De flesta som använde tjänsten CropSAT 2023 gick in via cropsat.se, men det går även att komma till sidan från greppa.nu. Greppa Näringen bidrog till att tjänsten är kostnadsfri för lantbrukarna genom annonsering på cropsat.se.

Nyhetsbrev

Greppa Näringen erbjuder tre olika nyhetsbrev:

• Nyheter

Vi skriver om de senaste nyheterna som rör lantbrukets miljö- och klimatfrågor inom Greppa Näringens verksamhetsområden samt nyheter av allmänt intresse om Greppa Näringen. Det handlar bland annat om forskningsnyheter, nya möjligheter att söka stöd för miljöåtgärder och intressanta projekt i Sverige eller andra länder. Under 2023 har vi haft tre upphandlade skribenter och två interna skribenter som har arbetat med nyhetsrapporteringen. Nyheterna publiceras två gånger i veckan med uppehåll för sommar- och juledighet. Målgruppen för nyhetsbrev är lantbrukare, rådgivare, tjänstemän och beslutsfattare inom miljöområdet. Under 2023 publicerade vi 88 digitala nyhetsbrev till ca 2 450 prenumeranter.

• Rådgivarnytt

Syftet med Rådgivarnytt är att nå alla aktiva rådgivare inom Greppa Näringen. Här förmedlas viktig information som de har nytta av i sitt arbete med Greppa Näringen. Under 2023 publicerade vi 45 Rådgivarnytt till ca 566 prenumeranter. Under året har en förändring till färre men mer innehållsrika utskick genomförts. Nyheterna skickas nu i regel en gång per vecka med uppehåll för sommar- och juledighet.

• Säsongsnytt

Under säsong är Greppa Näringen ute i fält och följer markens kväveleverans. På så sätt kan lantbrukare få regelbunden rapportering om hur mycket kväve som tagits upp av grödan fram till vetets axgång. Under 2023 publicerade vi 42 Säsongsnytt till fem olika regioner och totalt 2 233 prenumeranter.

Publikationer och filmer 2023

Under året har vi tagit fram informationsmaterial i form av skrifter och filmer.

- Broschyr rådgivning 2023–2024
- Rekommendationer för gödning och kalkning 2023
- Film om mellangrödor
- Film tillsammans med WWF mfl om rådgivning och miljöersättningar
- Mellangrödor i växtföljden – kort skriftlig version av rapporten Mellangrödor i växtföljden – för kolinlagring och effektivt kväveutnyttjande, Ekohydrologi 179 Uppsala 2023 från Jordbruksverket.
- Praktiskt råd om växtnäringsbalanser

Medlemsbrev

Två medlemsbrev gavs ut under året, utskick under juni och december. Medlemsbreven fokuserar på vad som har hänt inom projektet och nyheter kopplade till Greppa Näringens sakområden. Medlemsbreven trycks och distribueras till ca 11 000 personer samt skickas digitalt till ca 8 500 e-post-adresser.

Facebook

På Facebook lägger vi varje vecka ut nyheter om Greppa Näringen och relevanta nyheter som skickas via våra nyhetsbrev. Vår Facebooksida har ca 1 000 följare och under 2023 publicerades 49 inlägg.

Press

Greppa Näringen omnämndes i olika media 98 gånger under året. Exempel på aktiviteter under året:

- Under våren arrangerade vi en pressträff samt skickade pressmeddelande om den nya rådgivningen Hållbarhetsanalysen som resulterade i ett flertal artiklar.
- Greppa Näringens rådgivning till hästhållare erhöll Lövsta Future Challenge hållbarhetspris som delades ut på Gothenburg Horse Show vilket uppmärksammades i hästsportmedia.
- Utmärkelsen Årets agronom 2023 tilldelades Greppa Näringens tidigare projektledare Stina Olofsson vilket genererade flera artiklar i lantbrukspressen.
- Greppa Näringens medarbetare uttalar sig ofta som experter i artiklar om ämnen relaterade till Greppa Näringens verksamhet.

Annonsering

I år har vi fortsatt marknadsföra miljörådgivning till hästhållare via ridsportmedia, främst digital annonsering via hippson.se. Vi passade även på att lyfta rådgivningen när miljörådgivningen till hästgårdar vann Lövsta Future Challenge hållbarhetspris.

Under februari–mars annonserade vi i lantbrukspress om möjligheten att göra växtnäringsbalanser med hjälp av Greppa Näringens rådgivning och på Greppa Näringens Mina sidor. I kampanjen informerade vi även om att en växtnäringsbalans behövs när lantbrukaren ska söka miljöersättningen Precisionsjordbruk planering. Vi annonserade även om Greppa Näringens Gödselkalkyl under samma period.

Under våren publicerades digitala annonser om rådgivningen Biologisk mångfald i åkerlandskapet samtidigt som vi lanserade den nya filmen om rådgivningen.

Under hösten lyfte vi rådgivningarna om diken och dränering tillsammans med studiecirklar om diken. Ett vykort skickades ut till alla Greppa Näringens medlemmar, ca 11 000 adresser och annonsering gjordes i lantbrukspress.

Mässor

Greppa Näringen deltog på två mässor under 2023. Under Borgeby Fältdagar var vi en del av Jordbruksverkets monter där årets tema var Energi & Ekonomi. Greppa Näringen deltog även på Brunnby lantbruksdagar tillsammans med Jordbruksverkets rådgivningsenhet och projektet Vattenhushållning.

LRF och länsstyrelserna

Kommunikation och marknadsföring om Greppa Näringens rådgivningen sker kontinuerligt via LRF och länsstyrelserna som är en del av samarbetsprojektet Greppa Näringen. I år har till exempel rådgivning till hästhållare, rådgivning om biologisk mångfald, växtnäringsbalanser och den nya Hållbarhetsanalysen kommunicerats på olika sätt.

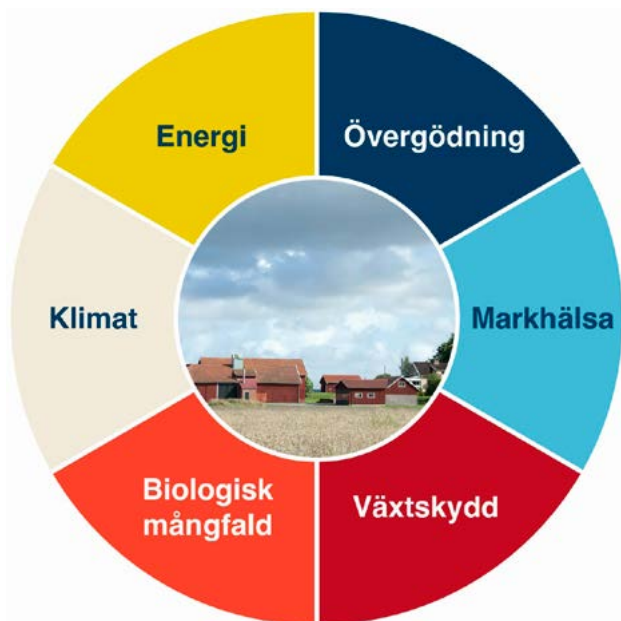
Underlagsmaterial och utveckling

Greppa Näringen utvecklar och håller flera viktiga underlagsmaterial uppdaterade. Dessa används främst inom rådgivningen, men kan även vara underlag till exempelvis tillståndsansökningar enligt miljöbalken för större djurgårdar och i andra sammanhang.

Under året har beräkningsprogrammet Vera utökats med en ny funktion som bland annat kan hjälpa lantbrukaren att uppfylla kraven för miljöersättningen Precisionsjordbruk planering. Det går nu att hämta data direkt från inlämnad ansökan i SAM Internet till underlag för gödslingsplaner och fältbalanser. Alla medlemsstater i EU har krav på sig att utveckla ett digitalt verktyg för att kunna planera gödningen och hushålla med näringen. Sverige har valt att utveckla det be-

finliga verktyget Vera som förvaltas inom Greppa Näringen. Programmet har länge använts av rådgivare men är sedan 2021 även tillgängligt för lantbrukare och kan laddas ner från Greppa Näringens webbplats greppa.nu. Under 2023 delades ca 170 licenser ut. Ett annat viktigt underlag är broschyren Rekommendationer för gödning och kalkning som ges ut årligen med beräkningar av olika grödors gödslingsbehov samt allmän information om strategier för ekonomiskt och miljömässigt optimal gödning.

Under året har en ny rådgivning utvecklats som belyser gårdens sammanlagda miljömässiga hållbarhet. Hållbarhetsanalysen innehåller sex huvudområden med förslag på mått och indikatorer för varje område.

*Effektivitet
thusgaser*
VERA
Växtnäring Resurs
energi Beräkningsverktyg för gårdens
resurser och miljöpåverkan.

Greppa Näringens medarbetare under 2023

Styrgrupp

Thorsten Rahbek Pedersen, ordförande, Jordbruksverket

Mona Strandmark, Jordbruksverket

Anna Blomquist, Jordbruksverket

Stefan Carlsson, Länsstyrelserna

Anders Ericson, Länsstyrelserna

Susanne Boe Skåmedal, Länsstyrelserna

Markus Hoffmann, LRF

Johan Lagerholm, LRF

Jimmy Larsson, Branschrådet för Lantbrukets
Rådgivningsföretag

Adjungerade

Stina Olofsson, projektledare, Jordbruksverket

Emma Hjelm, biträdande projektledare/projektledare,
Jordbruksverket

Karin Hugosson, kommunikationsansvarig, LRF

Regionsamordnare

Helena Åkerhielm, Region Mitt

Lovisa Granberg, Region Öst

Åsa Flodin, Region Väst

Anders Ericson, Region Syd

Hanna Appelros, Region Norr

Medarbetare

Greppa Näringens centrala arbetsgrupp:

Stina Olofsson, projektledare jan-sept
(Jordbruksverket Landskrona)

Emma Hjelm, projektledare okt-dec
(Jordbruksverket Landskrona)

Karin Hugosson, kommunikationsansvarig
(LRF Stockholm)

Agnieszka Arvidsson, profilmaterial, administration
(Jordbruksverket Landskrona)

Sofie Logardt, webbredaktör (Jordbruksverket Landskrona)

Lis Eriksson, klimat- och husdjursfrågor
(Jordbruksverket Skara/Jönköping)

Maria Stenberg, klimat- och växtnärlingsfrågor
(Jordbruksverket Skara)

Caroline Sandberg, klimat- husdjursfrågor
(Jordbruksverket Jönköping)

Pernilla Kvarmo, växtnärling (Jordbruksverket Linköping)

Johan Malgeryd, växtnärling (Jordbruksverket Linköping)

Emelie Andersson, växtnärling (Jordbruksverket Uppsala)

Ulrika Listh, växtnärling (Jordbruksverket Uppsala)

Tellie Karlsson, klimat och växtnärling
(Jordbruksverket Kalmar)

Gunilla Frostgård, växtnärling (Jordbruksverket Landskrona)

Anna Hagerberg, energi och klimat
(Jordbruksverket Landskrona)

Emelie Karlsson, energi (Jordbruksverket Landskrona)

Caroline Johnsson, vattenhushållning
(Jordbruksverket Landskrona)

Tilla Larsson, vattenhushållning
(Jordbruksverket, Landskrona)

Anna Bjuréus, vattenhushållning
(Jordbruksverket, Uppsala)

Magdalena Wallman, klimat och växtnärling
(Jordbruksverket, Göteborg)

Dan-Axel Danielsson, husdjur (Jordbruksverket, Skara)

Året i siffror

Enskild rådgivning	26 080 000	
Lantbrukarkurser, demo	6 885 000	
Rådgivarkurser	745 000	
Webbplats	1 100 000	
Regionsamordning	540 000	
Beräkningsverktyget Vera inkl Fast*	2 805 000	
Administrativt system inkl. nyutveckling	3 970 000	
Planering, utveckling, marknadsföring med mera	15 780 000	
	Ungefärlig fördelning av ovanstående post	
	Planering, utvärdering, information	6 640 000
	Rådgivningsunderlag, utveckling	7 300 000
	Marknadsföring och administration	1 840 000
Totalt	57 905 000*	

* Under 2023 har vi haft ökad aktivitetsnivå som genererat högre kostnader, särskilt för den enskilda rådgivningen. Två stora IT-projekt innebar en tillfällig förstärkning av personalstyrkan och har också bidragit till de ökade kostnaderna.

Från 2025 kommer rådgivning inom biogas och nya grupprådgivningar inom energi- och klimatområdet finnas med i Greppa Näringsens utbud hos länen.

Foto: Petter Haldén

www.greppa.nu

0771-57 34 56

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

greppa näringen